

*Struck a fővárosi újságíró
H. Struck*

Hermann Struck: Tanulmány.

H. Struck: Étude.

pénzkirályok vezetőjévé? Megérdemelte-e csodás karrierjét és rászolgált-e rettenetes bukására?

* * *

Ismeretes a Kellermann alagútjának páratlan sikere. Nemcsak az elmúlt esztendő legnépszerűbb és legelterjedtebb regénye, de hosszú-hosszú idők óta a legszerencsésebb irodalmi termék abban a tekintetben, ahogy a sikert a könyvkiadók mérik. Mert ha litteráris szempontból Kellermann alul is marad, ha belletrisztikai klasszisa nem is legelső, annyi bizonyos, hogy könyvét szétkapkodta a világ. Aki a kezébe vette ezt a regényt, elolvasta az izgalomnak azzal a mohóságával, mintha ezzel jegyet is váltott volna az Óceán alatt száguldó alagúti expresszvonatra. Százezren és százezren röptünk fantáziája szárnyán és mindanyunk szeme előtt csinálta a pénzt S. Woolf, a szindikátus igazgatója, hogy a megszámlálhatatlan milliók szárazföldi utat teremtsenek az új- és az ó-világ között.

Hanem az ócskaruhákkal való kezdet, az bizony mese. Maga S. Woolf találta ki. Tizenkét éves koráig — így beszéli el Kellermann — mint Wolfsohn Sámuel tapodta egy magyar fészek sarát,

Szentesét, és hagymával táplálkozott. Atyja halottmosó és sírásó! Tizenhárom éves korában Wolfsohn Samu Budapesre kerül egy bankba. Dolgozik vad energiával, megtanul angolul, franciául, olaszul, spanyolul, oroszul, lengyelül. Bécsbe megy, majd Berlinbe, itt a kínai nyelvre veti magát. Majd Londonba viszi hatalmi vágyódása, innét Shanghaiba kerül. Berlinben csak magyar és zsidó, Londonban már csak angol és íme, Shanghaiban már nem is angol: áttér, katolikus lesz, bár ezt senki sem kéri tőle. Most már pénzt takarít és Amerikába megy. Elszántan löki el neve végső szótagjait, mint a gyík a farkát, és így nevezi magát: Sam Wolf. Nehogy azonban valakinek az jusson eszébe, hogy ő német, hát még egy o-t szúr a nevébe. Most már S. Woolf a neve; néhány évig rogyásig dolgozik a chicagói pamutbörzén, aztán New-Yorkban terem. Kiszámítottan hátulról, a földgömb mögül jut el oda, ahol aztán vagyon, tekintély és hatalom koronázza meg fékezhetetlen ambícióját. Negyvenkét éves korában Amerika legrettegettebb pénzfejedelme, C. H. Lloyd, veszi maga mellé munkatársául. Ez a Lloyd állítja Woolfot az alagút-szindikátus milliárdjai élére. És Párisból, Londonból, Berlinből, Frankfurtból, Bécsből csak úgy árad a pénz és beleömlik S. Woolf zsebébe, big pocket-jébe. Gazdag, híres, rettegett ember: nagy birodalmak pénzügyminiszterei és tőzsdefejedelmei udvarolnak neki.

De észre kell vennünk, hogy miközben dollárjai hadtesteket mozgatnak, miközben új világot teremt

H. Struck: Ignáce Goldziher.

Hermann Struck: Goldziher Ignác.